

6 september 2012

De Klachtencommissie voor seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland (rechtsoptolger van de Beoordelings- en Adviescommissie van de kerkelijke rechtspersoon Hulp en Recht), verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats],
hierna te noemen: klaagster,

tegen:

(wijlen) [naam],
geboren op [datum], overleden op [datum],
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde,
tijdens haar leven lid van de Congregatie van de Zusters
Franciscanessen van Heythuysen.

1. De procedure

Het klaagschrift is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 8 februari 2012. Op 30 mei 2012 is bij de griffie een inhoudelijke reactie op het klaagschrift ingekomen van [naam], Provinciale Overste van de Congregatie Zusters Franciscanessen van Heythuysen. Op 6 augustus 2012 heeft te Utrecht een raadkamerzitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden.

Klaagster heeft een verzoek gedaan om de zaak zonder mondelinge behandeling af te doen. Nu de congregatie zich hier niet tegen heeft verzet zijn partijen dan ook niet uitgenodigd voor de mondelinge behandeling.

2. De klacht

2.1. Klaagster verbleef twee maal zes weken in [instelling] te [plaats] op of omstreeks het jaar 1950. Aangeklaagde was daar op dat moment Moeder Overste.

Ofschoon de kinderen iedere vrijdag door de ziekenzuster op luizen e.d. werden gecontroleerd, moest klaagster regelmatig bij aangeklaagde op haar cel komen waar klaagster zich moest uitkleden om ongerechtigheden te kunnen opsporen. Ondertussen liet aangeklaagde klaagster dan haar edele delen zien met de mededeling dat het in dat geval moeilijker was om ongerechtigheden op te sporen, omdat zij daar wel haren had die -zo herinnert klaagster zich- niet echt fris roken. Klaagster moest dan in aangeklaagdes

vaginaharen kijken. Aangeklaagde dwong haar daarbij door klaagsters handen en hoofd naar die plek te duwen. Als klaagster een ongerechtigheid had gevonden, moest ze die eraf likken. Aangeklaagde probeerde voorts een van haar worstvingers in klaagsters vagina te stoppen. Omdat dit niet lukte, werd aangeklaagde erg boos. Aangeklaagde liet klaagster voorts haar borsten zien en zei daarbij dat die geaaid moesten worden en ook probeerde zij klaagster overal te kussen. Daarnaast kreeg klaagster slaag en andere pijnlijke straffen.

2.2. Klaagster heeft in haar latere leven nog lichamelijke en geestelijke druk ondervonden van het misbruik. Klaagster voelde zich heel erg alleen, onbegrepen en in de steek gelaten.

3. Het verweer

Aangeklaagde is overleden en kan geen weerwoord geven. De Overste heeft in haar reactie gesteld dat uitgebreid onderzoek is verricht naar de levensloop van aangeklaagde. Zij concludeert dat geen aanwijzingen zijn gevonden voor een mogelijk seksueel misbruik maar dat zij ook geen reden heeft om aan te nemen dat klaagster onwaarheid spreekt.

4. De beoordeling

4.1. Van toepassing is de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder: de Procedure). Volgens artikel 1.3 van de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij iemand onder dwang of in een afhankelijkheidsrelatie seksuele handelingen moet verrichten ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang wordt onder meer begrepen: fysiek geweld of de dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en doorgeven daarvan.

4.2. Niet ter discussie staat dat een belangrijk deel van de door klaagster gestelde feiten moet worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van artikel 1.3 van de Procedure.

4.3. Er zijn ongeveer zestig jaar verstreken sedert de feiten die klaagster aangeklaagde verwijt zich hebben afgespeeld. Alleen al door het overlijden van aangeklaagde zijn deze feiten niet meer in detail te onderzoeken.

4.4. Bij de beoordeling van een klacht is voor de Klachtencommissie uitgangspunt dat zij niet uitsluitend kan afgaan op de verklaring van één klaagster. Het is een elementair rechtsbeginsel dat iemand niet wordt veroordeeld op grond van één enkele verklaring. Dit elementaire rechtsbeginsel moet ook in deze procedure in acht worden genomen.

4.5. De Klachtencommissie heeft geen aanwijzingen dat de verklaring van klaagster niet oprecht zou zijn. Echter, in de thans voorliggende zaak zijn geen feiten of omstandigheden aan het licht gekomen die de verklaring van klaagster ondersteunen.

4.6. Gelet op bovenstaande overwegingen heeft de Klachtencommissie moeten vaststellen dat voor de feiten die klaagster heeft gesteld onvoldoende bewijs is gevonden, zodat de klacht niet gegrond kan worden verklaard; waarmee overigens niet gezegd wil zijn dat de door klaagster gestelde feiten niet waar zijn.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de Overste van de Congregatie [naam] de klacht niet gegrond te verklaren.

Dit advies is vastgesteld op 6 september 2012 door mr. G.A.M. Stevens, voorzitter, drs. A.M. van Beelen en mr. P.R.M. van der Ven pr, leden, bijgestaan door mr. Y. Rikken, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Tegen dit advies is geen hoger beroep mogelijk. Wel bestaat voor klaagster, aangeklaagde en de (gemachtigde van de) kerkelijke gezagsdrager ingevolge artikel 20 van de Procedure de mogelijkheid binnen twee weken na ontvangst van dit advies schriftelijk bezwaar in te dienen indien er naar zijn of haar oordeel een algemeen beginsel van behoorlijke klachtbehandeling is geschonden.

Op grond van art. 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan [naam], Provinciale Overste van de Congregatie Zusters Franciscanessen van Heythuysen en aan klaagster verzonden.

Op grond van art. 21.1 van de Procedure stelt de Overste binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klaagster schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

Op grond van art. 21.3 van de Procedure geeft de Overste daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van art. 21.4 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de Overste.